

"גם לנשמה מגיע אוכל"

ה'לאת לחשהה חי'דו'ים ואקטואליה לפי סדר פרשיות השבוע

יום הכיפורים שנת תשפ"ג

במחשבה תחילה: בפרוס עלינו יום הכיפורים, יום הגדול והנורא "קץ סליחה ופחילה לישראל", עבודת היום היא כעובן עבודת התשובה. הרטב"ם מייחד את הפרק השיביעי של הלכות תשובה לפעולות התשובה. שם עבאר כמה גדולה היא עצונות תשובה, שמקרב את האדם לשיכינה, ומביאתו להיות אהוב ונחמד כלפי מעלה. בתחילה הפרק מדגיש הרטב"ם שהתשובה אינה פוגבלת לעבירות שיש בהן מעשה: "אל תאמר שאין תשובה אלא פעבירות שיש בהן מעשה, כגון זנות וגזל וגניבה, אלא כשם שצריך אדם לשוב עאלו, כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו, ולשוב ען הכעס, וען האיבה, וען הקנאה, וען ההתול, וערדיפת העטון והכבוד, וערדיפת המאכלות, וכיוצא בהן - ען הכל צריך לחזור בתשובה".

מעלת התשובה, כפי שעולה מדברי הרטב"ם, תלויה בחזרה בתשובה לא רק על מעשיו הרעים, אלא אף על פידותיו הרעות, על תכונותיו שאינן טובות. בחזרנו בתשובה על המעשים, חשוב אפוא לזכור לא רק את המעשה אלא אף את הפידה העומדת עאחוריו, ולהרהר לא רק על תיקון המעשה אלא אף על תיקון האדם.

על האדם לחפש אורח פנימי בנפשו, דרך שיוכל לילך בה לתקן את פידותיו - ופעילא גם את מעשיו. בכך אנו זוכים להעשך דברי הרטב"ם: "כל הנביאים כולן צוו על התשובה, ואין ישראל נגאלים אלא בתשובה. וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן, ועיד הן נגאלים, שנאמר: והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבתי עד ה' אלוהיך ושב ה' אלוהיך" - גער חתימה טובה

חידות וחידודים

1. מתני עשרת ימי תשובה יהיו ימי מאכל ומשתה ולמי?

אומרת הגמרא במסכת ראש השנה (דף ח' ע"ב) בשנת היובל מראש השנה ועד יום הכיפורים אין עבדים משתעבדים לאדוניהם, אלא אוכלים ושותים ושמחים.

2. איזו מלאכה אסור לעשות בליל יום הכיפורים ובבוקר יום הכיפורים, אבל מזמן מנחה קטנה מותר לעשותה?

הכנת אוכלים ומשקים ותיקונם לצורך מוצאי יום הכיפורים, והתירו חכמים מזמן מנחה קטנה להתחיל ולהכין כדי שלא יצטרכו לטרוח במוצאי תענית יום הכיפורים. ואולם כיום נהגו לאסור! ועיין באריכות במרן בשולחן ערוך (סימן תרי"א ס"א ובנו"כ).

3. אילו דברים אסור לעשות במשך כל השנה ומותר לעשותם ביום הכיפורים?

ישנם כמה וכמה דברים שאסור לעשות במשך כל השנה וביום הכיפורים מותר לעשותם. ואלו הם:

1. במשך כל השנה אסור לצום בשבת, ואילו ביום כיפור שחל בשבת מותר ומצווה לצום גם בשבת.
2. במשך כל ימות השנה מותר אסור לומר "ברו שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בקול רם, וביום כיפור מותר מקוון שהרי אנחנו כמו מלאכים (מרן בשולחן ערוך סימן תרי"ט ס"ב).

ניתן לקבל את העלון בהודעה לזו'צאפ בטלפון: 052-8144488

יו'צא לאור ע"י בית המדרש "בית - יוסף" רחוב קרית יערים 32 גבעת זאב

3. כתב מרן בשולחן ערוך (או"ח סימן סג ס"ב): הרוצה להחמיר כשהוא יושב, לעמוד ולקרוא קריאת שמע מעומד נקרא עבריין, וכתב האליהו רבה בשם המהרש"ל שביום הכיפורים כולם מודים שמותר לעמוד, משום שאינו עושה כן משום יוהרה אלא כדי להידמות למלאכים ועיין במשנה ברורה (תרי"ט סק"ח) ובסוף דבריו כתב המשני"ב שהפרי מגדים אוסר.
4. במשך כל ימות השנה אסור להתפלל תפילת שמונה עשרה יחף חוץ מתשעה באב ויום הכיפורים, וכן כתב התוספות בגמרא במסכת שבת (דף י ע"א ד"ה רמי פורמזקי).
5. במשך כל ימות השנה בשבת אסור לקרוא לאור הנר, וביום כיפור שחל בשבת מותר, וכן כתב מרן בשולחן ערוך בסימן תרי"א.
6. במשך כל ימות השנה בשבת קודש אסור לבקש באמצע התפילה בקשות פרטיות, ואילו ביום הכיפורים שחל בשבת – מותר לבקש בקשות פרטיות.

4. איך יתכן אדם שהתפלל תפילת נעילה עם הציבור בזמנה ולא שכח כלום, ובכל אופן לא יצא ידי חובת נעילה?

מרן הרגש"ה וואזנר זצוק"ל כתב בספרו שו"ת שבט הלוי (ח"ד תשובה י"ד) אדם שנאנס ולא התפלל תפילת מנחה אלא התפלל רק תפילת נעילה, התפילה עולה לו למנחה ולא לתפילת נעילה. אמנם בשו"ת שבט הלוי (ח"י תשובה י"ז) כתב שאין זה מוכרח.

5. איך יתכן שנאמר לאדם לצום יום שלם בגלל יוה"כ ולאחר חמישה ימים אומרים לו שחייב לאכול כזית מצה ואסור לו לאכול חמץ?

כתב הביאור הלכה (ריש סימן שד"מ) אדם שנמצא במדבר ללא לוח שנה וללא יכולת לדעת מה התאריך, ושכח אם עכשיו זה חודש ניסן או חודש תשרי, ביום העשירי לחודש חייב לצום – שמא זהו יום הכיפורים, ולאחר חמישה ימים חייב לחשוש שמא זהו פסח ואסור בחץ, וחייב באכילת מצה.

6. איזה דבר אסור לעשות בשבת, אבל אם חל יום כיפור בשבת מותר לעשות?

כתב מרן בשולחן ערוך (סימן ער"ה ס"ח) דאם יום כיפור חל בשבת מותר לקרוא לאור הנר, מה שאין כן בכל ימות השנה שבשבת אסור לקרוא הנר שמא יטה.

7. למה לא קבעו את יום הכיפורים בחו"ל כמו כל שאר ימים טובים?

כתב מרן בבית יוסף (או"ח סימן תרכ"ד בשם הגה"ת) וכן מבואר בירושלמי במסכת חלה (פ"א ה"א) וכן כתב המשני"ב (תרכ"ד ס"ק יז) וכן כתב בשער הציון (ס"ק כ"א)

8. מה הביאו אל הצוק שממנו זרקו את השעיר לעזאזל מערב יום הכיפורים?

כתב תוספות רע"א בגמרא במסכת יומא (פו מו) בשם תוספות ישנים שהיו מביאים בערב יום כיפור את חוט השני שקשרו על קרנו. מכיוון שהר העזאזל היה מחוץ לתחום ואסור להביאו לשם ביום הכיפורים.

9. מתי בונים סוכה לצורך יום כיפור?

כותבת המשנה במסכת סוכה שביום הכיפורים כאשר שלחו את השעיר לעזאזל למדבר בנו סוכות לפני יום הכיפורים, והסיבה היא כדי שהשליח יוכל לנוח שם בדרכו להר העזאזל.

העלון הודפס לרפואת יוסף בן מזל בתוך שאר חולי עמו ישראל

” כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מפל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו ”

בית המדרש "בית - יוסף" רחוב קרית יוסף 60 גבעתיים

זה הכסף ילך לצדקה,

ואני אלך לחיים טובים!

כדי שנזכה לשנה טובה ומתוקה

השנה יותר מתמיד מביאים את פדיון הכפרות לבית המדרש "בית - יוסף" כדי להיות שותף בזיכוי הרבים וקונים סגור ליום הדין ניתן להעביר את פדיון הכפרות והתרומות:

לבנק מרכנתיל דסקונט סניף 621 מספר חשבון 89099

או בביט למספר טלפון: 052-8144488

אבינו מלכנו קרע רוע גזר דיננו

שנזכה כולנו לשמים רבות נעימות וטובות